

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 19 februari 1920 kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ökning av riksbankens sedelutgivningsrätt.

§ 6 i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 är enligt lag den 25 maj 1915 av följande lydelse:

»Riksbanken äger att utgiva sedlar till det belopp, som motsvaras av dubbla summan av riksbankens metalliska kassa, så beräknad, som i § 8 sägs, samt därutöver till ett belopp av etthundratjugufem miljoner kronor.

Om sådant med hänsyn till krig, krigsfara eller svår penningkris prövas oundgängligen nödigt, må Konungen och riksdagen samfällt medgiva riksbanken att utgiva sedlar till ett belopp av ytterligare högst etthundratjugufem miljoner kronor; åliggande det fullmäktige i riksbanken att, så snart ske kan, ur den allmänna rörelsen indraga sedlar till belopp, motsvarande vad som på grund av sålunda medgiven ökning av sedelutgivningsrätten må hava utgivits.»

I en till riksdagen den 6 februari 1920 avlåten, till bankoutskottet hänvisad proposition, nr 75, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att riksbanken må för tiden till den 1 mars 1921 begagna den i 6 § andra stycket av lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 omnämnda rätten att utgiva sedlar till ett belopp av högst etthundratjugufem miljoner kronor utöver vad som finnes angivet i första stycket av samma paragraf.

I åberopade statsrådsprotokollet lämnar departementschefen till en början en redogörelse för tillkomsten av gällande bestämmelser i *Bilaga till riksdagens protokoll 1920. 8 saml. 4 häft. (Nr 4-5.)*

ämnet. Av denna redogörelse framgår, bland annat, att sedan riksdagen år 1915 i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag godkänt ett stadgande av den lydelse, som ovan angivits i § 6 andra stycket, såväl 1918 som 1919 års riksdagar bifallit Kungl. Maj:ts propositioner om medgivande för riksbanken att för ett år i sänder begagna den i nämnda stadgande omförmälda rätten att utgiva sedlar till ett belopp av ytterligare högst etthundratjugufem miljoner kronor.

Beträffande den av departementschefen lämnade redogörelsen i övrigt får utskottet hänvisa till Kungl. Maj:ts proposition.

Av återopade statsrådsprotokollet framgår vidare, att fullmäktige i riksbanken i skrivelse den 5 februari 1920 rörande frågan om riksbankens sedelutgivningsrätt anfört följande.

*Fullmäktige i
riksbanken.*

Beloppet av utelöpande sedlar hade under tiden från den 31 december 1919 till den 24 januari 1920 visat en stadig och betydande tillbakagång med i runt tal 96 miljoner kronor, men enligt veckorapporten av den 31 januari 1920 hade sedelcirkulationen ånyo ökats med 41 miljoner kronor, varefter sedelreserven uppgick till 120 miljoner kronor. En del av den nu ifrågavarande sedelutgivningsrätten vore alltså sistnämnda dag tagen i anspråk. Då härtill komme, att en betydande ökning av sedelcirkulationen vore att vänta vid utgången av mars månad 1920, vore riksbanken fortfarande i behov av denna sedelutgivningsrätt till belopp av 125 miljoner kronor, och hemställde fullmäktige följaktligen, att Kungl. Maj:t ville genom proposition till riksdagen utverka medgivande åt riksbanken att begagna samma sedelutgivningsrätt under ytterligare ett år eller till den 1 mars 1921.

Fullmäktige i riksgäldskontoret vilka lämnats tillfälle att yttra sig i ärendet, hava för sin del tillstyrkt bankofullmäktiges framställning.

Departementschefen har för egen del på de av fullmäktige i riksbanken anförda grunder ansett sig böra förorda, att det av dem äskade medgivandet lämnas.

Utskottet.

Enligt riksbankens senaste rapport för den 14 innevarande februari har sedelcirkulationen visserligen minskats med omkring 15 miljoner kronor, så att sedelreserven uppgick till omkring 124 miljoner kronor. Då emellertid, såsom av fullmäktiges skrivelse framgår, en ökning av sedelcirkulationen torde vara att vänta vid utgången av mars månad

och för övrigt de förhållanden, varav sedelstockens ökning är beroende, ännu äro synnerligen ovissa, torde riksbanken fortfarande vara i behov av ifrågavarande sedelutgivningsrätt, varför utskottet finner sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag.

Åberopande vad sålunda anförts, hemställer utskottet,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 75
må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 19 februari 1920.

På bankoutskottets vägnar:

EMIL KRISTENSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit
av första kammaren: herrar *Gustafsson, Wickman, Juhlin, Lindley, Johansson* i
Friggeråker, Enhörning, Steinholtz och *Malmberg* samt
av andra kammaren: herrar *Kristensson, Gustafsson* i Örebro. *Jonsson* i Gumboda. *Borg*.
Edbom, Persson Björnsbyholm, *Jensen* och *Sandberg*.